

Z obsahu:

**V Kristu a Duchu
zkušenost s Bohem**

»Abba«

Katecheze Jana Pavla II.

13. září 2000

- strana 2 -

**Svatý Michael -
ochránce
a obránce Církve**

Jan Pavel II.

v Monte Gargano

27. května 1987

- strana 4 -

**»Můj anděl existuje,
já jsem ho potkal«**

- strana 5 -

Na pokraji propasti

Bílá kronika

- strana 9 -

**Význam víry
v Nejsvětější Trojici
pro budoucnost lidstva**

Karl Josef Wallner, OCs

- strana 10 -

**Modlitba k andělu
strážnému**

Karel Komárek

- strana 11 -

Sestra Emanuela píše

V Medžugorje nám

Gospa říká:

„Bez vás nemohu
pomoci světu.“

- strana 13 -

**Hrozivá zvěst místo
radostné zvěsti**

Radomír Malý

- strana 14 -

*Andělé stojí ustavičně v Božích službách,
spojují nebe se zemí a zemí s nebem...*

V Kristu a Duchu zkušenost s Bohem »Abba«

Začali jsme toto naše setkání ve znamení Trojice popsaném výrazným a osvětlujícím způsobem v listu apoštola Pavla Galatským (srov. 4, 4-7). Tím, jak Otec vlévá do srdcí křesťanů Ducha svatého, uskutečňuje a zjevuje synovskou adopcii, kterou nám získal Kristus. Duch totiž *dovědčuje našemu duchu, že jsme Boží děti* (Řím 8,16). Hledíce na tuto pravdu jako na polární hvězdu křesťanské víry, budeme rozjímat o určitém podstatném aspektu našeho spojení s Otcem skrze Syna a v Duchu.

Poznání Otce skrze Syna

Typický křesťanský způsob chápání Boha prochází vždy skrze Krista. On je Cesta a nikdo nepřichází k Otci, leč jen skrze něho. Apoštolu Filipovi, který ho žádá: *»Ukaž nám Otce, a to nám stačí«*, Ježíš vysvětluje: *»Kdo viděl mne, viděl Otce.«* (Jan 14,8-9) Kristus, milovaný Syn, je povýšec zjevením Otce. Pravá Boží tvář se nám zjevuje pouze skrze toho, *kdo je v Otcově lůně*. Původní řecký výraz Janova evangelia (srov. 1,18) označuje důvěrný a dynamický vztah bytí, lásky a života Syna spolu s Otcem. Tento vztah věčného Slova zahrnuje lidskou přirozenost, kterou Syn přijal ve vtělení. Pod touto křesťanskou optikou se zkušenost s Bohem nemůže nikdy redukovat na obecný *»mysl pro božské«*, ani ji není možno chápat za uchopitelnou rozjímáním o Kristově lidství, jak dobře ukázali největší mystikové, takoví jako sv. Bernard, sv. František z Assisi, sv. Kateřina Sienská, sv. Terezie z Avily, a tak četní zamilovaní do Krista našich dnů od Charlese Foucaulda k sv. Terezii Benediktě od Kříže (Edith Stein).

Ježíšovo svědectví

V každé autentické křesťanské zkušenosti je možno spatřit různé aspekty Ježíšova svědectví. On podal svědectví především o tom, že Otec je u zrodu jeho učení: *Moje učení není moje, ale toho, který mě poslal* (Jan 7,16). Všechno, co dal poznat, je přesně to, co slyšel od Otce (srov. Jan 8,26; 15,15; 17,8,14). Křesťanská zkušenost s Bohem se proto může rozvíjet jen v plném sepětí s evangeliem.

Kristus dovědčil úplně také Otcovu lásku. V úžasném podobenství o mamotratném synu Ježíš představuje Otce, který ustavičně čeká na hříšného člověka vračejícího se do jeho náruče. V Janově evangeliu trvá na

tom, že Otec miluje lidi: *Bůh tak miloval svět, že dal svého jednorodného Syna* (Jan 3,16). A dále: *Kdo mě miluje, zachovává mé slovo a můj Otec ho bude milovat a přijde-me a učiníme si u něho příbytek* (Jan 14,23). Kdo doopravdy zakusí Boží lásku, nemůže neopakovat s pohnutím nestámcouí zvolání prvního Janova listu: *Jak velkou lásku nám Bůh prokázal, že se můžeme nazývat Božími dětmi, a skutečně jimi jsme!* (1 Jan 3,1) V tomto světle se můžeme obracet k Bohu něžným spontánním a důvěrným oslovením: Abba, Otče. Ono stále zaznívá ze rtů věřícího, který se cítí být dítětem, jak nám připomíná sv. Pavel v textu, který zahájil naše setkání (srov. Gal 4,4-7).

Život v Otci skrze Syna

Kristus nám dává život svého Boha, život, který překonává čas a uvádí nás do Otcova tajemství, do jeho slávy a nekonečného světla. Dovědčuje to také evangelista Jan, když tlumočí vznešená Ježíšova slova: *Jako totiž Otec má život sám v sobě, tak dal i Synovi, aby měl život sám v sobě* (Jan 5,26). *Nebot' to je vůle mého Otce: aby každý, kdo vidí Syna a věří v něho, měl život věčný, a já ho vzkřísím v posledním den... jako mne poslal živý Otec a já žiji z Otce, tak i ten, kdo jí mne, bude žít ze mne* (Jan 6,40,57).

Tato účast na Kristově životě, která z nás činí *»syny v Synu«*, je umožněna skrze dar Ducha. Apoštol nám totiž představuje náš život Božích dětí v důvěrném spojení s Duchem svatým: *Všichni, kdo se dávají vést Božím Duchem, jsou Boží synové* (Řím 8,14). Duch nás uvádí do vztahu s Kristem a s Otcem. *»V tomto Duchu,*

kteří je věčným darem, se trojjediný Bůh otevírá člověku, lidskému duchu. Skrytý dech božského Ducha působí, že lidský duch se svým způsobem otevírá před otevírajícím se spásným a posvěcujícím Bohem. ...Ve společenství milosti s Trojicí se rozšiřuje životní prostor člověka, pozvedá se k nadpřirozené úrovni božského života. *Žije v Bohu a z Boha, žije podle Ducha, myslí na věci Ducha.*« (Dominum et vivificantem, 58)

Křesťanu skutečně osvětlenému milostí Ducha se Bůh opravdu zjevuje se svou otcovskou tváří. Může se na něho obracet s důvěrou, kterou dovědčuje sv. Terezie z Lisieux v tomto působivém životopisném úryvku: *»Ptáček by chtěl letět k zářícímu slunci, které oslňuje jeho oči. Chtěl by napodobit orlice, své sestry, které vidí, jak se vznášejí do výšky až k božskému ohni Trojice ... Ale běda! Všechno, na co se zmůže, je zvednout svá malá křídla; vznést se k letu se mu při jeho malých možnostech nedaří ... S odvážnou odevzdaností tedy setrvává v pohledu na své božské slunce; nic nebude moci uhasit jeho lásku, ani vítr, ani déšť.*« (Životopisné rukopisy, Paříž 1957, s. 231)

*Bolletino Vaticano 13. 9. 2000
Mezilitulky redakce Světla*

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY NA ŘÍJEN 2000

Úmysl všeobecný:

ABY MLADÍ MANŽELÉ NAŠLI PODPORU VE SVĚDECTVÍ A POMOCI SVÝCH RODIČŮ A JINÝCH RODIN.

Úmysl misijní:

ABY VŠESTRANNÁ SPOLUODPOVĚDNOST BISKUPŮ ZNÁSOBILA INICIATIVY MISIONÁŘSKÉ SPOLUPRÁCE MEZI MÍSTNÍMI CÍRKVEMI.

Úmysl národní:

ABY TI, KDO JSOU POVOLÁNI K ZASVĚCENÉMU ŽIVOTU NEBO KE KNĚŽSKÉ SLUŽBĚ, MĚLI SVĚTLO K POZNÁNÍ SVÉHO POVOLÁNÍ A SÍLU K JEHO USKUTEČNĚNÍ.

Pohoršení

Zamyšlení nad liturgickými texty
dnešní neděle

Svádí-li tě ke hříchu tvá ruka, utni ji!

Je dobré a chvályhodné, že bereš před sebe svatá čtení a otevíráš tak své srdce Božímu slovu. Nechej se zavést do tábora Izraelitů, kde se právě dějí podivuhodné věci. Duch Boží si vybírá z celého množství ty, kteří mají být nástrojem jeho hlasu. Když je Duch Páně tak blízko, pros jej s čistým a upřímným srdcem, abys měl hojný užitek z jeho návštěvy.

Eldad a Medad prorokují v táboře. Ale jeden mládenec a po něm i sám Jozue to nejsou s nelibostí. Ani se nestarají o to, co tito dva oznamují. Případá jim jako pohoršení už sama skutečnost, že tu někdo vystupuje ve jménu Hospodinově. Napadá je jediné řešení: »Zabraň jim v tom! Nechceme je poslouchat!« Není to dodnes častá odpověď na vystoupení těch, kteří byli povoláni, aby prorokovali? Nebylo by lépe zaujmout Mojžíšův postoj? Moudrý vůdce národa, který by především mohl vznášet námitky, nenachází v jednání prorocké dvojice nic odsouzeníhodného. Naopak: *Kéž by Pán z celého národa udělal proroky, kéž by dal spočinout svému Duchu na nich!*

K takovému postoji je však třeba velké duchovní zralosti. Ani apoštolům není ještě dáno, aby smýšleli tak velkodušně. Nemohou přenést přes srdce, že i někdo jiný kromě nich se angažuje v oblasti, kterou pokládají za svou výsadu. Domnívají se, že poslouží Pánu, když tomu zamezí. Ale tuto jejich neodůvodněnou horlivost Ježíš nepochvaluje. Vštíp si hluboko do srdce jeho napomenutí: *Kob není proti vám, je s vámi.* Není to moudrý návod, podle kterého můžeš zredukovat počet svých domnělých protivníků? Dokud vidíš zlo tam, kde není, je to závada v tvé vlastní duchovní optice. Ve skutečnosti tak sám můžeš spíše škodit tam, kde si myslíš, že prospíváš. Využij proto dnešního setkání s Pánem, aby ses naučil horlivosti na správném místě.

Zvykl sis pohoršovat se nad tím, co ti vadí. Ale tvoje nelibost nemusí být horlivostí pro dobro, ale také nepotlačenou sebeláskou a sebezpečňováním. Pán si však přeje, abys svou pozornost obrátil nejdříve jiným směrem. Opravdové zlo vzniká docela jinde a není přitom vyloučeno, že i ty náš na tom podíl, a ani si to nepřipouštíš. Pán pokládá za pohoršení to, co přímo či nepřímo otevírá cestu hříchu. Takové skutečné pohoršení je tím

větší zlo, čím bezbrannější je ten, kdo se stává jeho obětí.

Proto se Pán tak zastává především maličkých. Právě oni totiž přejímají z tvého příkladu chování, které nejsou schopni sami rozlišit ani zhodnotit a pokládají je za dobré jen proto, že je vidí u tebe. Uvědomuješ si míru své odpovědnosti, kterou z tebe nikdo nesejme? Svůj kritický pohled, kterým zatím podle sebe tak nesmlouvavě soudíš všechno kolem, zkus nyní stejně nekompromisně zaměřit především na svůj vlastní příklad. Jestliže totiž kdekoliv kdokoliv s odvoláním na tebe pokládá za správné a dovolené to, co je a vždy zůstane před Pánem hříchem, *bylo by pro tebe lépe, kdyby ti dali na krk mlýnský kámen a hodili tě do moře.*

Jestliže se ti zdá, že je to nadsázka, je to nejspíše proto, že se vytrácí z tvého vědomí, jak velikým zlem je hřích. Nic neotevírá hříchu dveře více než názor, jako by už žádným zlem nebyl, jako by člověk sám mohl rozhodovat o tom, co je dobré a co je zlé. Není právě tato mentalita tím největším a nejnebezpečnějším pohoršením? Kdo jiný tě může poučit, jak velikým zlem a ohrožením je pro tebe hřích, ne-li právě Boží Syn, který proto sestoupil mezi nás, aby tě vytrhl z jeho otroctví? Není už sama tato jeho oběť dostatečně výmluvným dokladem, že není většího zla?

Pod tímto zomým úhlem přijímej jeho varovná slova: Nejen hřích, ale už sama **příležitost** k němu, které se sám tak snadno a lehkovážně vystavuješ, je pro tebe větším zlem, než ztráta tvého zdraví, ba i tvého života. Pokud se na to díváš jen z pohledu přítomné chvíle, může se ti zdát taková výstraha nepochopitelná. Ale Ježíš ti s veškerou láskou a důrazem vysvětluje, že je tu v sázce mnohem více než jen bláho přítomné chvíle. Jde o to, abys mohl *vejít do života*, který nebude jen poníjejícím okamžikem, ale nekončící věčností v Otcově náručí. Minout se tímto jediným konečným cílem je nekonečným neštěstím, které Pán charakterizuje stejně stučně jako výstižně: *červ, který neumírá, a oheň, který nehasne.*

Svádí tě to přesto, aby ses nad tím jen posunul? Spoléháš-li bláhově, že benevolentní lhostejnost, která zdánlivě u tak mnohých, začala platit víc než slovo věčného Slova, jenom tím podporuješ a posiluješ panující obecné pohoršení. Není spíše na čase bát se Božího hněvu? Pros Pána se žalnistou: *Pane, chraň svého služebníka před zpučením, ať mě neovládnou. Očist' mě od chyb, jež jsou přede mnou skryty. Pak budu bez úhony a vyvaruji se velikého hříchu.*⁽¹⁾

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ Resp. žalm 19

Liturgická čtení

1. čtení – Nm 11,25-29

Hospodin sestoupil v oblaku a mluvil k Mojžíšovi; vzal z ducha, který spočíval na něm, a dal ho sedmdesáti mužům starcům. Když na nich duch spočinul, dostali se do prorockého vytržení, ale později se to už nestalo. Dva muži z nich zůstali v táboře, jmenovali se Eldad a Medad. I na nich spočinul duch, neboť byli mezi těmi, kdo byli písemně určeni. Nevyšli však ke stánku úmluvy a dali se do prorokování v táboře. Tu přiběhl jeden chlapec a oznámil Mojžíšovi: »Eldad a Medad prorokují v táboře.« Jozue, syn Nunův, Mojžíšův služebník odmládí, řekl: »Pane můj, Mojžíši, zabraň jim v tom!« Mojžíš mu odpověděl: »To tak žárlíš kvůli mně? Kéž by Hospodin udělal z celého národa proroky, kéž by dal Hospodin spočinout svému duchu na nich!«

2. čtení – Jak 5,1-6

Nuže tedy, vy boháci: plačte a naříkejte nad strastmi, které na vás přijdou. Vaše bohaté zásoby hnijí a vaše šatstvo rozežírají moli. Vaše zlato a stříbro rezaví, a ten rez bude svědčit proti vám a stráví vaše tělo jako oheň. Hromadili jste si majetek i v tyto poslední dny. Ale mzda, o kterou jste ošidili sekače, kteří vám požali pole, ta mzda křičí a křik vašich ženou pronikl k sluchu Pána zástupů. Na zemi jste hýřili a odbávali se rozkoším, kmili jste se i tehdy, když už nastávala řež. Odsoudili jste spravedlivého a připravili ho o život – a on se vám nebrání.

Evangelium – Mk 9,38-43.47-48

Jan řekl Ježíšovi: »Mistře, viděli jsme někoho, jak vyhání zlé duchy v tvém jménu, ale není tvým učedníkem. Bránili jsme mu, protože není tvým učedníkem.« Ježíš však řekl: »Nebraňte mu! Přece žádný, kdo ve jménu mého vykoná zázrak, nemůže tak hned o mně mluvit špatně. Kdo není proti nám, je s námi. Kdokoli vám podá číši vody proto, že jste Kristovi, amen, pravím vám: nepřijde o svou odměnu. Kdo by svedl ke hříchu jednoho z těchto nepatrných, kteří věří, pro toho by bylo lépe, aby mu dali na krk mlýnský kámen a hodili ho do moře. Svádí-li tě tvá ruka, usekni ji! Je pro tebe lépe, abys vešel do života bez ruky, než abys přišel s oběma rukama do pekla, do neuhasiitelného ohně. Svádí-li tě tvoje noha, usekni ji! Je pro tebe lépe, abys vešel do života bez nohy, než abys byl s oběma nohama uvržen do pekla. Svádí-li tě tvoje oko, vyloupi ho! Lépe, abys vešel do Božího království jednooký, než abys byl s oběma očima uvržen do pekla, kde jejich červ nehyne a oheň nehasne.«

ROLE SV. ARCHANDĚLA MICHAELA

Pius XII. zdůraznil

8. května 1940 zvláštní roli archanděla Michaela:

»Vést duše k Bohu, do nebeské slávy, to je úkol, který liturgie i tradice přepisuje sv. Michaelovi... Michael vás také podporuje ve vaší roli jako rodiče a stará se o vás i o vaši děti...«

Proste sv. Michaela, aby vzdálil od vašich rodin starosti, které rodičovskému srdci připravuje vratké zdraví vašich dětí, jejich krize v dospívání nebo jejich nemoci...«

Svatý Michaeli, aněli pokoje, sestup z nebe do našich domovů a jako posel pokoje svrhni do pekla války, příčiny tolika slz.«

Svatý Michael – ochránce a obránce Církve

Jan Pavel II. k poutníkům v Monte Gargano 27. května 1987

Michael a jeho anďelé

Přišel jsem, abych uctil a vzýval archanděla Michaela, aby chránil církev ve chvíli, kdy je obtížné vydávat autentické křesťanské svědectví bez kompromisů a bez polovičatosti.

Od doby, kdy papež Gelasius I. v roce 493 povolil, aby se jeskyňě zjevení sv. archanděla Michaela stala místem bohoslužby a sám ji jako první navštívil, mnoho papežů kráčelo v jeho stopách a uctili toto svatémístu.

Tento živý a neustávající proud slavných i prostých poutníků, který od vrcholného středověku až do dnešních dnů činí z této svatyně místo setkání v modlitbě k posílení křesťanského života, dosvědčuje, jak velice je postava archanděla Michaela, hlavní postava mnoha stránek Starého i Nového zákona, vzývána a uctívána a jak velice potřebuje církev jeho nebeskou ochranu, ochranu toho, který je v Bibli označen jako veliký bojovník proti draku, vůdci démonů. Ve Zjevení čtete:

Těhdy nastal na nebi boj: Michael a jeho anďelé se dali do boje s drakem; drak a jeho anďelé se postavili proti nim, ale neobstáli a přišli o své místo na nebi. Velký drak, starý had, nazývaný ďábel a satan, svůdce celé země, byl svržen na zem a jeho anďelé s ním (Zj 12, 7-9).

Kdo jako Bůh?

Autor svatého textu nám v tomto dramatickém popisu představuje pád prvního mezi anďely, kterého svedla pýcha a chtěl být jako Bůh. Tak se také vysvětluje reakce archanděla Michaela, jehož hebrejské jméno *Kob jako Bůh?* vyjadřuje Boží jedinečnost a nedoknutelnost.

Účaje Zjevení o osobnosti a roli sv. Michaela jsou sice neúplné, ale přesto výmluvné. On je *archanděl* (srov. Jd 1, 9), který se zasazuje za nezadatelná Boží práva. On je *veliký kníže anďelů, který chrání syny Božího Lidu* (Dan 12, 1), z něhož vzešel Vykupitel. Novým Božím Lidem je nyní církev. To je také důvod, proč je Michael pokládán za jejího ochránce a pomocníka ve všech jejích bojích na obranu a šíření Božího království na zemi. I když podle Pánova ujištění *brány pekelné ji nepřemohou* (Mt 16, 18), nezna-

mená to, že nemusíme projít zkouškami a boji proti úkladům Zlého.

Ochránce Církve

V tomto boji stojí archanděl Michael Církvi po boku, aby ji chránil proti vši zlobě světa a pomáhal věřícím v jejich odporu proti ďáblu, který *obchází jako řvoucí lev a hledá, koho by pohltil* (1 Pt 5, 8).

Tento boj proti démonu, který vede postava sv. archanděla Michaela, je aktuální rovněž dnes, neboť démon je stále živý a působí ve světě. Skutečně, zlo, které se v něm nachází, zlořád ve společnosti, rozpomost člověka, jeho vnitřní rozpolcenost, jejíž je obětí, jsou nejen následkem dědičného hříchu, ale také ustavičného a temného působení Satana, tohoto lstivého nepřítele morální vyrovnanosti člověka, kterého sv. Pavel označuje jednoznačně jako *boha tohoto světa* (2 Kor 4, 4), neboť se projevuje jako prohnaný lhář, který ví, jak se vloučit do hry našeho jednání, aby tam způsobil odchylky, které jsou právě tak škodlivé, jak zdánlivě odpovídají našim instinktivním přáním. Proto Apoštol národů varuje křesťany před svody démona a jeho četných následovníků, když vyzývá obyvatele Efezu: *Oblečte se do plné výzbroje Boží, abyste mohli čelit ďáblovým nástrahám. Vedeme přece zápas ne proti nějaké obyčejné lidské moci, ale proti knížatům a mocnostem, proti těm, kteří mají svou říši tmy na tomto světě, proti zlým duchům v ovzduší* (Ef 6, 11-12).

Sv. Michael poráží pekelného draka

Tento boj připomíná postava archanděla Michaela, kterého zvláštním způsobem uctívá ustavičně jak východní, tak západní církev. Jak známo, postavil mu Konstantin první svatyni v Cařihradu: slavné Michaelio, po kterém následovaly v onom novém hlavním městě říše další jemu zasvěcené chrámy. Na Západě se úcta k svatému Michaelovi rozšířila v 5. století na mnoha místech: v Římě, Milánu, Piacenze, Janově a Benátkách; nejslavnější z mnoha míst úcty je však jistě Monte Gargano. Archanděl je zde představován na bronzové bráně ulité v Cařihradu, jak poráží pekelného draka. To je symbol, jakým jej představuje umění a v jakém jej vzývá liturgie.

»Můj anděl existuje, já jsem ho potkal«

*Tak nám to obsvěčují kanonizovaní světci, ale i prostí lidé,
jejichž svědectví jsme shromáždili.*

Mohou nás informovat o různých úkolech, které pro nás andělé plní.

POSLOVÉ

»Jsou skutečnými Božími posly u lidí
a posly lidí u Boha, ale usnadňují i vzá-
jemné vztahy mezi lidmi.«

Bl. Anežka z Langeacu (1602–1634)

»Její anděl božl nad jejími modlitbami
a probouzel ji k nim během noci...«

Anežčin anděl se nespokojil s tím, že
probudil její tělo i duši, ale zavedl ji
s láskyplným jemnocitem úplně temnými
chodbami kláštera až před Nejsvětější svá-
tostí.«

Br. Ephraim: Anežka z Langeacu

* * *

Krásné tajemství **Pia XI.** nám předal pa-
pež Jan XXIII.: »Když musíme rozmlouvat
s nějakou osobou, která není přístupná na-
ším argumentům, hledejme útočiště
u svého anděla strážného. Svěřme mu ce-
lou záležitost. Prosmo ho, aby interveno-
val u anděla strážce té osoby, se kterou se
máme setkat. Když dojde k dohodě mezi
oběma anděly, bude rozhovor mezi pape-
žem a jeho návštěvníkem mnohem jedno-
dušší.« (*Jan XXIII.: Pramluva 9. 9. 1962
v bazilice Panny Marie od Andělů.*)

* * *

OCHRÁNCI

V jedné pramluvě 30. 9. 1959 vyprávěl
Jan XXIII. rodičům, jak je důležité, aby
naučili své děti, že nikdy nejsou samy,
protože mají po svém boku anděla stráž-
ného, a že se musí naučit, jak se s ním
mají docela familiárně bavit: »Anděl stráž-
ný je dobrý rádce; vystupuje před Bohem
v náš prospěch; pomáhá nám v našich
potřebách; chrání nás před nebezpečími
a nehodami.«

* * *

Jeho svatost **Jan XXIII.** se svěřil jedno-
mu kanadskému biskupovi, že myšlenku
svolat koncil mu dal Bůh skrze jeho andě-
la strážného.

* * *

Sv. **Jan Bosco** měl velkou důvěru
k andělům strážným. »Milí přátelé,« říkal,
»v každém neštěstí a také v každém dušev-

ním trápení se obračejte s důvěrou na své
anděly strážné, a oni vám pomohou.«

Jeden jeho žák, mladý zedník, si vzpo-
mněl na tuto radu, když padal ze čtvrtého
poschodí. Začal volat: »Můj anděle, pomoz
mi!« Zvedl se ze země nezraněn, bez jedi-
ného šrámu!

* * *

Jean-Jacques děkuje zásahu svého andě-
la za záchranu před jistou smrtí. Byl pově-
řen, aby vyklidil matrace, které byly ulože-
ny na půdě domu, kde žilo společenství. Vy-
stoupil ještě s jedním bratrem po žebříku na
půdu a sáhli po první matraci. Ale na půdě
se usadilo hejno nebezpečných sršňů a na-
padli je. Kamarád včas skočil z okna dolů,
ale Jean Jacques byl rázem obsypán nebez-
pečnými útočníky. »Anděle, ochraňte mě!«
zvolal. Zůstal úplně stmulý a sršni odlétli.
S nekonečnou opatrností se přiblížil k oknu
a vyskočil. Ale když stanul na nohu, zjistil,
že ve vousech mu zůstali dva sršni! Ale žád-
ný z nich jej nebol. Zavolali hasiče, kteří
byli oblečeni jako potápěči, a přece musel
jeden z nich být rychle převezven do nemoc-
nice, protože obstal žihadlo.

* * *

GYCHOVATELÉ

»Andělé přispívají ke všem našim dob-
rým skutkům.« (*Sv. Tomáš Akvinský: Sum-
ma theologica 114, čl. 3, 3*)

Pater Pio (1887–1968) byl jednoho dne
napaden satanem, připadal si úplně ztra-
cený a prosil svého anděla o pomoc. Ale
anděl jako by si toho nevšiml. Když se uká-
zal, vyčítal mu P. Pio tpoce jeho nepřítom-
nost. Potom, jako by jej chtěl potrestat, do-
rátil se a ani se na něho nepodíval. Anděl
šel za ním smutně a takřka s pláčem. Ko-
nečně se smířili a anděl mu mohl vysvětlit,
že Bůh chtěl, aby tentokrát vyvázl P. Pio
sám, bez pomoci.

* * *

Anežce z Langeacu (1602–1634) poručil
její zpovědník, který byl velmi znepokojen
jejími viděními, aby svého anděl kopl, až
se vedle ní opět objeví. Když anděl skuteč-
ně přišel, byla Anežka celá bezradná. An-
děl, který viděl její rozpaky, jí řekl

*A když na sobě pocítíme tíhu
hmoty a naší lidské přirozenosti,
dá nám sv. Michael,
který bojí nad celou církví,
klidný a hluboký mír;
sv. Gabriel nás sjednotí v úctě
a vzývání Matky Boží,
sv. Rafael nás posílí svou
pomocí a radou;
ostatní andělé, zvláště anděl
strážný, nás budou podporovat
v boji proti iluzím našeho století
a ochrání nás před únavou
a možnou nebalostí.*

Jan XXIII. 29. 11. 1960

* * *

*Církev uctívá anděly,
kteří jí pomáhají na pozemské
pouti a kteří chrání každou
lidskou bytost.*

KKC 352

s láskou: »Anežko, poslechni; Bohu se to bude líbit.« A když dále váhala, třikrát do ní strčil, aby ji přiměl k poslušnosti. Dotkla se ho nakonec, jak to šlo nejněžněji, špičkou své nohy s velikou uctivostí... a našla svůj pokoj!

* * *

Sv. Gemma Galgani (1878-1903) se těšila z přítomnosti svého anděla strážného, který jí pomáhal v duchovních i hmotných záležitostech. Jednou jí anděl ponučil napsat: »Pamatuj si, že ten, kdo Ježíše skutečně miluje, málo mluví a všechno snáší. Rozkazují jménem Ježíše, abys nikdy neříkala své mínění, pokud se tě na to nikdo neptá, a nehaj své názory, nýbrž se vrať k mlčení...«

Anděl uměl být také přísný: »On je trochu tvrdý, ten můj anděl... Včera během večere jsem viděla svého anděla, jak na mě vrhá přísné pohledy. „Nestydíš se,“ řekl mi, „dopouštět se v mé přítomnosti chyb?“ Některé jeho pohledy byly strašné. Dala jsem se do pláče... Konečně ve dvě hodiny v noci jsem viděla, jak přišel ke mně; položil svoji ruku na moje čelo a řekl mi: „Už spi, ty uličnice!“«

* * *

Sv. Gertruda z Helfty (1256-1302) měla o jednom svátku Panny Marie vidění. Společenství bylo shromážděno k modlitbě hodinek. »Jeden anděl přinesl doprostřed chóru velkolepý trůn. Královna se na něj posadila... Před každou z přítomných osob se postavil anděl a držel svěží větve s listy. Ratolesti rozkvetly a přinesly rozličné plody podle osoby, před kterou anděl stál. Když bylo všechno skončeno, andělé se vznesli a za zpěvu slavnostní melodie odnesli ratolesti k Panně Marii a plní úcty odstoupili její trůn, aby vyzvedli její radost a její krásu.«

* * *

Náš anděl strážný se zasazuje také o naše posvěcení, uvádí všechno do pohybu, aby podpořil náš duchovní vzestup a aby rozvinul náš život v důvěrnosti s Bohem.

Pius XII.

PŘÍMLUVCI

Sv. Bernard (1090-1153) nám ještě říká: »Kdybychom měli možnost odložit závoj, který pokrývá naše oči, viděli bychom, s jakou opatrností a pozorností se andělé zdržují mezi těmi, kteří se modlí, jak stojí poboku těch, kteří rozjímají... Svátí andělé

mají ve zvyku pomáhat nám v našich modlitbách a radovat se, když jsme zaměstnáni modlitbou. Navíc připojují své vlastní modlitby a nesou je vzhůru jako příjemnou vůni kadidla k nebesům.« (Kázání III, Poslán jest..)

A já vám říkám, stejně tak se radují Boží andělé nad jediným hříšníkem, který koná pokání (Lk 15,10).

* * *

OCHRÁNCI NÁRODŮ

I národy mají své anděly strážné. Dokažuje to Písmo svaté: *Poslu anděla, který půjde před tebou. Má tě cestou chránit a přivede tě na místo, které jsem určil* (Ex 23,20). Toto slovo je určeno národu.

V knize Daniel (Dan 10,13) je představen sv. Michael jako ochránce Božího lidu a anděl Persie je nazýván andělem - knížetem perské říše. Ve Skutcích apoštolů (Sk 16, 9-10) se Pavlovi zjevuje anděl strážný Makedonie s rysy Makedonce a zve jej k evangelizaci Makedonie.

Viděli jsme, že anděl ve Fatimě se dětem představil jako anděl Portugalska. Každá diecéze, každá famost, každá rodina, každý podnik má anděla pověřeného ochranou, ale je nutné, abychom jej naléhavě prosili. Kdekoliv jsme, andělé jsou s námi a čekají na jediné: že je zavoláme. Jsou tak šťastni, když nám mohou posloužit, a jejich zámutek pochází z toho, že je nikdo o nic neprosí.

* * *

Sv. František Saleský připomíná existenci andělů pověřených ochranou diecéze. On sám je pozdravuje, kdykoliv přijde do určité provincie, vesnice nebo famosti. Doporučuje nám: »Vytvořte si důvěrné společenství s anděly tím, že věnujete pozornost jejich přítomnosti: především mlujte a čtete anděla diecéze, ve které jste, anděly osob, se kterými žijete, ale zvláště své anděly; obraťte se na ně v modlitbě; svolávejte jejich ochranu ve všech svých záležitostech, ať už jsou duchovní, nebo časné, aby pokládali za čest, že mohou vystupovat ve vašich záležitostech.«

* * *

OCHRÁNCI V HODINĚ SMRTI

Myslete na to, abyste vzývali anděly umírajících, neodepřou vám svou pomoc!

* * *

Sv. Jan Bosco vypráví o slovech, která četl na rtech umírajících:

»Dal mi políbení pokoje a spolu s ním odcházím. Sbohem!«

»Jak ten anděl bojuje za ty, kteří jsoumu svěření! Jak mě potěšuje! Vy ho nevidíte? Umírám v jeho náručí.«

* * *

Yves vypráví, jak díky modlitbám jejího společenství a několika jejích blízkých příbuzných byly poslední dny její matky umírající na rakovinu proměněny návštěvou jejího anděla strážného.

»Tuto noc,« řekla matka jednoho rána, »jsem potkala někoho, kdo byl velmi krásný, nádherný, zářící, světlý, ale nebyl to Ježíš.« To světlo zde zůstalo. Mamčin obličej se proměnil. »Dlouho jsme spolu rozmlouvali; ukázal mi všechno dobré, co mi bylo dáno v mém životě, ale také to špatné. Ptal se mě, zda chci obětovat své poslední utrpení, abych měla očistec ještě před smrtí, a také je obětovat za spásu duší; pak mi ukázal utrpení světa.« Moje matka o tom nechtěla mluvit, tak bolestná byla její vzpomínka. Tři dni zůstala maminka v agonii. Bylo nemožné opustit její lůžko. Přes její velké utrpení vyzářovalo z ní něco velice silného, intenzivního, zcela neobyčejný mír. Všechno bylo na ní jiné, dokonce i její obličej, bylo v něm nyní více lásky.

Ke všem, kteří byli přítomni jejím posledním okamžikům, mluvila jen o lásce. Říkala, že láska je to jediné, co se počítá, že materiální věci nemají absolutně žádný význam. »Nevěděla jsem, že mě Bůh tak velice miluje!« To byla její poslední slova, když předtím řekla, jak velice lituje, že to nevěděla dříve. Maminka si byla velice vědoma, že za tento mimořádný dar děkuje modlitbám těch, kteří ji obklopovali. Uložila lékařům, aby mi poděkovali a doporučil, abych v modlitbách pokračovala.

* * *

OCHRÁNCI A TĚŠITELÉ

Nebojte se vynušit svého anděla, když vás něco trápí. Přijde a potěší vás. I sám Ježíš obdržel v úzkosti od anděla posilu a odvrátil ji všichni, kdo jsou si vědomi, že se mu v utrpení podbají.

Tu se zjevil anděl z nebe a posiloval ho (Lk 22,43).

Bl. Anežka z Langeacu: Při sebevětším zámuteku, kterým musela Anežka projít, přicházel anděl, aby ji potěšil nebo před něčím varoval.

PŘÁTELE SVATÝCH

Anděl strážný je mistr a učitel askeze a mystiky; je vůdce a trenérem, který vede k vrcholům.

Pius XII.

* * *

Sv. farář Arský (1786–1859) zvolal: »Jak šťastný je anděl strážný, když může přivést duši ke stolu Páně... Když křesťanská duše, která ve svatém přijímání přijala Ježíše, vstupuje do ráje, sláva nebes vzroste. Andělé a jejich Královna jí vyjdou v ústřety.«

* * *

Sv. František Saleský očekával od svého anděla strážného, že mu dá proniknout hlouběji do událostí, kterých se účastní díky společenství andělských kůrů.

* * *

VE SLUŽBÁCH LÁSKY

Andělé stojí ustavičně v Božích službách, spojují nebe se zemí a zemí s nebem. Jak vidíme v životě velkých mystiků, jsou pověřeni, aby zasazovali sladké rány lásky.

* * *

Sv. Terezie z Avily popisuje ve svém vidění z roku 1559: Viděla jsem na levé straně anděla v tělesné podobě. Nebyl velký, nýbrž malý a neobyčejně krásný. Viděla jsem, jak drží v ruce dlouhý zlatý oštěp, na jehož kovovém hrotu bylo, myslím, něco ohnivého. Zdálo se mi, že několikrát bodl do mého srdce, až pronikl do jeho nitra. ... Nebylo to tělesné, nýbrž duševní utrpení. Je to tak něžná výměna lásky mezi Bohem a duší, že jsem vroucně prosila Pána, aby tím dodal ty, kteří nechtějí věřit mým slovům.

* * *

Sv. František z Assisi se zdržoval ve své poustevně v Alvernu, když asi dva roky před tím, než odevzdal svou duši Pánu, byl obdařen následujícím viděním: »Člověk, který vypadal jako seraf se šesti křídly, stál proti mně ve vzduchu, přibitý na kříži, paže roztažené, nohy překřížené. Dvě křídla zvedl nad svou hlavu, dvě byla rozepjata k letu, dvě další pokrývala jeho tělo.« ... Pocítil velikou radost, která vyzařovala z tváře serafa nevýslovné krásy, který na něho hleděl láskyplným pohledem... V jeho rukou a nohou se začaly objevovat hřeby, jaké krátce předtím viděl u Ukřižovaného.

Životopis od Tomáše z Celana

ANDĚLÉ V LITURGIÍ

V říjnu 1786 byl **svatý Serafim ze Sarova** vysvěcen za jáhna. Během sedmi let své jáhenské služby nezmeškal ani jednu bohoslužbu.

Vigilie před svátky a noci před nedělí probděl na modlitbách v chrámě a litoval, že lidé nemohou stále sloužit Bohu jako andělé. Teprve v posledních letech svého života mluvil někdy o milostech, které v té době obdržel. Tak se někdy stávalo, že viděl anděla po boku kněze a jáhna, který slavil bohoslužbu u oltáře. Vnímал také jejich zpěv, nadpozemskou hudbu, která nemá na tomto světě obdoby:

»Ve své radosti, kterou v tu dobu nic nerušilo, jsem zapomněl na celý svět. Vzpomínám si jen, že jsem vstoupil do chrámu a pak opět odešel, ale doba, kterou jsem strávil u oltáře Páně, byla svatost a světlo. V těchto vznešených okamžicích se tavilo mé srdce dechem milosti z nevýslovné radosti jako vosk.«

A v jednom okamžiku byl poctěn tím, že viděl nad oltářem našeho Pána Ježíše Krista obklopeného anděly:

»O jednom Zeleném čtvrtku jsem slavil s otcem Pachomiem mši svatou. Když jsem procházel dveřmi z oltářního prostoru, abych řekl slova: „Pane, zachraň spravedlivé a vyslyš naše modlitby!“, uviděl jsem sestupovat z nebe zářící světlo jako sluneční záři a v tomto světle se mi zjevil náš Pán Ježíš Kristus jako Syn člověka ve své zářící slávě, obklopený anděly, archanděly, serafy a chrubíny jako rojem včel. Šel vzduchem

a obracel se od západní brány do středu chrámu. Před oltářním prostorem zůstal stát, pozvedl ruce a požehnal služebníků i lidu. Pak šel ve své ikoně u královské brány zpět s celým zástupem andělů. Zářivé světlo naplnilo celý chrám. A mne, který jsem jen prach a popel, zaplavila milost, že jsem mohl od něho přijmout zcela zvláštní požehnání. Cítil jsem, jak se mé srdce rozšířilo něžnou láskou k němu, a nevím pak už vůbec, co se dále dělo.«

* * *

MARIA, KRÁLOVNA ANDĚLŮ

»Andělé vypadali mnohem krásnější než svatá Panna. S nádhernými světelnými reflexy, které tančily na jejich bílých rouchách, vypadali kolem Panny Marie jako vznešení hodnostáři. Mluví zde o nejvyšší Panně, když se nezjevuje ve světle. Když se však ukáže v celé své nádeře, je to chrumkající a slunce je vedle ní slaboučkým světlem.

S jakou prostotou a náklonností ji andělé obklopují! Bůh jí dal tisíce tisíců andělů. Zná je všechny jménem. Andělé ji znají pod jedním jménem: „Královna.“ Každý z nich má jiné rysy tváře, ale všichni jsou stejně krásní. Andělé nazývají Panu Marii velmi uctivým hlasem: „Královno.“ Ona však říká mateřským hlasem zcela prostě: „Gabrieli,“ když se obrací na archanděla. Pozoruje anděly něžným a otevřeným pohledem.«

Pater Lamy

Z Feuer und Licht, překlad -lš-

I dnes se platí krví – XIII.

BŮH JE TAK BLÍZKO

řirkev svatá odložila fialovou barvu pokání a přistupuje k dořti v bělostné velikonoční nádheře. Den setkání s Pánem je opět blíž. Snad nikdo se netěšil v temotách noci na úsvit jako Marietta. Její duše byla plna touhy po hlubinách tajemství lásky.

Ta jí nutila prokazovat všem dobro, kde se jen naskytla příležitost. Jestliže dosud poslouchala na každý mamincin pokyn, snažila se teď vyčíst jí z očí i nevyslovená a skryvaná přání a radost druhých byla její největší radostí. Najednou měla moc proměnit něčí smutek v úsměv, někdy jen slovem nebo malou pomocí, ano, i malým dárkem, jak jí její chudba dovolovala.

Nebylo divu, že si brzy získala lásku všech v okolí a že se pak i oni snažili učelat jí něčím radst. Tu jí vstrčil do kapsičky u zástěrky některý ze sousedů nějakou dobrotu, nebo sousedka jí dala koláč nebo křížalky. A tak měla Marietta stále co rozdávat.

V těch dnech dostal starý Serenelli silnou malárii. Marietta uprosila maminku, aby ho směla ošetřovat. Starala se o něj, jako by to byl její vlastní otec. Starý jen zuřil, proklínal celý svět a hádal se s Bohem i lidmi a rozkopával lůžko, které mu Marietta znovu a znovu upravovala.

„U něho nenajdeš vděku,“ poškleboval se často Alessandro, „ten nezasluhuje tolik péče.“

„Ale vždyť je to tvůj otec, Sandro!“ vyčítalo mu děvče.

„Můj ano, ale tvůj přece ne!“

„Vždyť nemá nikoho, kdo by mu posloužil!“

„Já vím a jsem ti za to vděčný, že se tak o něho staráš.“

„Chtěl bys také mě splnit jedno přání?“ tázala se po dvířli Marietta.

„Každé, které vyslovíš,“ ochotně souhlasil.

„Sundej, prosím tě, ty nemravné obrázky, cos tu rozvěsil!“

„Vadí ti?“ smál se mladík. „Mně se docela zamlouvají.“

„Jsu odporné,“ odsekla rozhodně Marietta, „a je to hřích se na ně dívat.“

„A když je tu přesto nechám viset,“ číhale jí pozoroval Alessandro, „to už pak nebudeš tátu ošetřovat?“

„Proč? Budu ho opatrovat dál,“ odpovídala mu rozhodně Marietta, „jen pak budu muset víc prosit o Boží ochranu pro sebe i pro tebe.“

„Jo, kvůli tomu bych je vlastně měl nechat viset,“ smál se už naplno chlapec. „Ale ne, buď klidná, já je sundám.“

„Děkuji ti, Sandro,“ řeklo děvče, když mladý Serenelli začal strhávat ty výstřižky z časopisů ze stěn, „přiznám se ti, že jsem nemohla ani pořádně dýchat, dokud tu visely.“

„Tak, už je tu lepší vzduch?“ usmíval se Alessandro napůl posměšně, napůl dobronyslně.

„A jak! Prosím tě, nevěš je zase na zeď! Hoď je do ohně!“

„V každém případě tě nesmí znepokojovat, dokud budeš opatrovat otce,“ s těmi slovy opustil Alessandro světnici. Celé týdny zápasil starý Serenelli se smrtí a už nabýval přesvědčení, že bude následovat Luigiho Gorettiho, který právě před rokem zemřel. Pak ale náhle nastal zlom a jednoho rána byl bez horečky.

„Tys mne ošetřovala, Marietto?“ ptal se, jako by jí viděl poprvé u svého lůžka, „tys ošetřovala starého Serenelliho?“

„Ach, ano, vždyť to přece byla moje křesťanská povinnost. Ani nevíte, jak jsem ráda, že se vám ulevilo.“

„Ba, ba, ta proklatá bažina,“ skřípal zuby uzdravující se pacient, „vzalo mne to ale pořádně. Není to poprvé, ale nikdy to nebylo tak zlé jako teď. Jednoho dne nás močál zardousí

všechny, i tebe, Marietto. Měli byste se vrátit do marky anconské, matka i vy všichni. Nejste stvořeni pro Concu.“

„Sám víte, že to zatím nejde,“ povzddechla si Marietta, „ale vždyť nás Pán Bůh neopustí.“

„Bůh,“ zaskuhral stařec, „hloupá žábo, copak nevíš, že Pán Bůh je jenom s bohatými a vznešenými? Na nějakém chudém pachtýři z bažin mu vůbec nezáleží.“

„To nesmíte říkat! Vždyť se rouháte, Serenelli,“ rozhorlovala se Marietta pobouřeně, „zvlášt nás má rád. Ani vám to neumím říct, jak moc nás miluje. Avšak kdo ho sám nemiluje, ten ani necítí jeho lásku. Tak to řekl pater Girolamo.“

„To musí být ale svatý člověk,“ smál se stařec.

„A jak, a je strašně hodný. Kdybys vám to jen mohla vypovědět, jak.“

„Nono, ty se hned nad každým rozplýváš, jako malá žabka! Ale namoutě, vždyť bude brzy tvůj velký den, že!“

„Už chybí jenom pár týdnů,“ zářila Marietta.

„A jak chceš jít ke stolu Páně? Máš už bílé šaty a závoj? Či tě pater Girolamo vezme i ve tvých pestrých hadřicích a pruhovaném šátku? Tomu nevěřím! To hned přestává Boží láska, když člověk není dost dobře oblečený.“

„Pater nám říkal, že je úplně jedno, v čem kdo přijde, jen aby to byl slušný oděv.“

„Ale řekni mi upřímně, že by to bylo pro tebe kruté, kdybys musela jít ve svých obnošených nedělních šátkách?“

„To víte, že bych se ráda kvůli Pánu Ježíši oblékla co nejlé-

pe,“ vzdychlo si děvče, „ale když to nemůže být, špasil neodmítne kvůli tomu ke mě přijít.“

Starý Serenelli se odmlčel na hodnou chvíli a pak pomalu vzpomínal:

„Už ani nevím, kolik je tomu dnes let, když jsem šel také já k prvnímu svatému přijímání. Měl jsem na sobě černý kabát a na rukávě bílou stuhu. To bylo v marce anconské, odkud přišli i tvoji rodiče. Tehdy jsem byl také tak šťastný a také jsem tak zářil jako ty dnes, Marietto. Nic mi však z toho nezůstalo.“

„Budu se za vás modlit, Serenelli,“ slibovala Marietta.

„Dobrá, dobrá. Jen si nejsem jist, zda tomě, starému hříšníkovi, vůbec pomůže,“ smál se hořce stařec, „ale teď už jdi. Čnci si trochu pospat.“

* * *

Rychleji než vítr uběhly poslední týdny před svátkem Božího těla, kdy přistupovaly děti k prvnímu svatému přijímání. Celá Mariettina pozornost byla obrácena dovnitř, na vlastní duši. Nechtěla tam mít ani prášek nějaké dobrovolné chybičky. Myslela jen na to, jakby Krista Pána co nejvíce milovala, a tak v ní rostla bezmezná důvěra v jeho dobrotu.

Jednou ráno se ale vrátila celá vzrušená od studny, kam chodívala denně pro vodu. Matka se jí hned ptala, cože se jí stalo.

„Ach mami,“ odpovídalo děvče po chvíli váhání, „byly tam u studny dvě holky a ty ti tak ošklivě mluvily. To byl jistě hřích.“

„A proč jsi nešla pryč?“ ptala se paní Assunta.

„Copak jsem mohla? Muse-la jsem přece čekat, až budou kbelíky plné!“

„To se pak nemusíš vůbec znepokojovat. Prostě to, co jedním uchem vejde, druhým vypust ven! Jen tomu nedovol vstoupit do svého srdce! A vím, že se ani nemusím ptát, jestli ses zúčastnila toho rozhovoru?“

Na pokraji propasti

Svědectví Marka B., Brusel

Potkal jsem svého anděla před čtyřmi roky jednoho krásného nedělního odpoledne na malé silnici v belgických Ardenách. Tehdy jsem nevěřil ani v anděla, ani v Boha, ani v ďábla. Dosáhl jsem takové stavu krajní necitelnosti, který má ve slovech »srdce z kamene« nejen symbolický výraz, ale doslovný popis vnitřního života. I sebe-menší náboženská četba nebo diskuse se pro mne stala nesrozumitelnou a již v následujícím okamžiku jsem si nebyl schopen vzpomenout, co jsem právě přečetl nebo slyšel.

Aniž by mi život připadal nenesitelný, byl hrozně nudný, a protože jsem na tomto světě neviděl nic, co by stálo za námahu se nad tím zastavit, rozhodl jsem se, že ukončím svůj život. Vzal jsem své auto a vyjel jsem z města směrem k ardenským lesům.

Brzy jsem dorazil do místa, které mělo být posledním: na konci rovného úseku opisovala silnice zatáčku do protisměru a pak několik zákutí na okraji

svahu, než začne klesat do údolí. Čtěl jsem se vrhnout do hlubiny. Zastavil jsem na začátku rovného úseku, vypnul motor a díval se naposled na svět, který jsem opouštěl. Příroda se rozvíjela v plnosti vrcholného léta, ptáci zpívali a zeleň šířila svou vůni.

Ale já jsem krásu světa nevnímal a nepocitoval jsem žádnou lítost při myšlence, že všechno opouštím. Nastartoval jsem a přeřazoval postupně rychlosti od prvního do čtvrtého stupně. Nikdy jsem nejel tak rychle. Karosérie se třásla.

Vidím ještě jasně před sebou ten okamžik, kdy mě od propasti dělilo deset metrů asfaltové cesty. Silnice se zatáčela v pravém úhlu doleva a já už jsem nebyl schopen zahrnout. Pomyslel jsem si: »Je konec!« Zahleděl jsem se do modrého nebe a měl jsem dojem, že jsem posledním zrychlením vyrazil kus dopředu. Ničeho jsem nelitoval, neměl jsem ani strach, ani úzkost.

V tom okamžiku jsem uslyšel neznámý, velice něžný a velice

Od dětství až k hodině smrti je lidský život obklopen ochranou andělů a jejich přímluvou. Každý věřící má u sebe anděla jako ochránce a pastýře, aby ho vedl k životu. Křesťanský život má již zde na zemi ve víře podíl na blaženém společenství andělů a lidí sjednocených v Bohu. (KKC 336)

pevný hlas, který řekl: »Tady to, to je pro mne!« Tento hlas přicházel zezadu, ne výše, než byla moje hlava. Ve stejném okamžiku jsem pocítil, jak se dvě ruce položily na moje ruce a ujaly se řízení, které jsem já ztratil. Tyto ruce měly nekonečnou sílu, a přece jsem neměl pocit, že by mě v nejmenším znásilňovaly. Pedály byly v činnosti, aby vůz co nejrychleji zpomalil a rezitil se do propasti. Nevzpomínám si, že bych přeřazoval rychlosti, když jsem měl obě ruce na říze-

ní a vládly jimi ty, které byly silnější než moje.

Vůz se zastavil na pokraji srázu s neuvěřitelnou měkkostí. Pak nastalo ticho. Trvalo to několik okamžiků nebo celou věčnost. Jako by mě chtěly vysvobodit z mého smutí, otevřely se samy od sebe dveře po mé levici. Vystoupil jsem a popošel k okraji silnice. Viděl jsem kolmou skalní stěnu a kola mého vozu přesně na pokraji propasti. Jedna pneumatika byla splasklá a vydávala silný zápach po spálenině. Pak jako by mi někdo strhl závoj. Přepadla mě hrůza. Nohy se mi začaly třást. Měl jsem ještě čas slyšet, jak mi anděl šeptá: »Led' jsi pochopil?«, a pocítil jsem, že se vzdaluje. Dlouho jsem stál jako přikovaný na této silnici. Pak jsem jel zase domů. Nikomu jsem nevyprávěl, co jsem prožil.

Tak jsem potkal svého anděla, i když jsem v něho nevěřil a neřekl mu ani slovo, bez víry a bez nejmenší zásluhy z mé strany, pouze jako působení milosti našeho Stvořitele. Ten, který mě světil ochraně tohoto anděla, poslal mi jej do cesty a dovolil mi, aby zasáhl do průběhu mého života. Dříve, než jsem vám napsal tento dopis, nikomu jsem tento příběh nevyprávěl...

► „Mami, jak bych mohla!“ rozhořčovala se Marietta, „to bych raději nevím co... pater Girolamo vždycky říká: Bďte nad svým jazykem, neboť ten se první dotkne těla našeho Pána.“

Jak bouře vlétli malí sourozenci do světnice a nepřijemný zážitek byl zapomenut. Z Mariettiných očí zářila zase její nádherná duše.

Ale Pán se postaral i o to, aby si měla co obléct. V týdnu po svatodušních svátcích se u nich objevila sousedka Terezie Cimarelli a přinesla pro malou sněhobílou šaty. Paní Assuntě Felicie Concéloti darovala střívěce, zatímco paní Elvíra jí předala jako dar paní hraběnky překrásný krajkový závoj. Starý Serenelli, který teprve před několika dny

vstal z lůžka, se objevil ve světnici u Gorettiů se záhadným přednětem zabaleným do hedvábného papíru.

„Chci ti, Marietto, také něco dát,“ řekl trochu nemotorně, „víš, jako dík za tvou péči během mé nemoci.“ Pak obradně vybalil velkou, několika obrázky zdobenou svíčku a podával ji maličké.

„Můj Bože, ta je krásná, ta je krásná!“ koktala Marietta znovu a znovu nad všemi těmi dárky. „Vy jste ke mně všichni tak dobří! Vždyť já si to vůbec nezasloužím!“

„Víc než kdo jiný,“ pronesl rozhodně starý Serenelli a měl se k odchodu.

Když Marietta s maminkou osaměla, řekla jí selka: „Hled’

dítě, to všechno ti darovali dnuzí. Tvá matka je tak chudá, že ti to nemohla dát. Avšak přece něco pro tebe mám!“ Ruce se jí chvěly, když vybalovala z modravého sametového šátku červený korálový náhrdelník a náušnice.

„Víš, ty mi daroval tatínek, když jsme si v kostele v Corinaldu navždycky podali ruce,“ řekla s pohnutím. „Chci, aby sis je vzala na svůj slavný den.“

„Můj Bože,“ zajíkal se děvčátko celé zrudlé radostí, „to mi opravdu patří?“

„Ano, opravdu; stejně se nesluší, aby se včeva parádila. Ty si ale ty ozdoby vezmeš kvůli Bohu, který bude brzo tvým hostem.“

Pokračování příště

—REL—

Význam víry v Nejsvětější Trojici pro budoucnost lidstva

Jaký význam má otázka po Bohu pro další rozvoj lidstva? Nemyslí se tím absolutní budoucnost, nýbrž »vnitrosvět-ská«. Jinak řečeno: Je to pro pozemskou budoucnost lidstva lhostejné, zda tuto otázku ateisticky odmítne, anebo na ni reaguje náboženským entuziasmem? A když si lidstvo klade otázku po Bohu, jaký to má pro ně význam, když na ni odpoví křesťansky, islámsky, nebo východně-gnosticky? Jakou budoucnost může očekávat lidstvo se stoupajícím pluralismem nabídky smyslu života? Je to ve jménu míru vůbec ještě dovoleno, identifikovat se s určitou konkrétní náboženskou odpovědí, nebo musí tolerance vypadat tak, že obraz Boha zůstane na libovůli? Anebo prostě: Náboženská otázka po Bohu: Ano. Přijetí konkrétní odpovědi určitého náboženství na otázku po Bohu? Ne! Johann Baptist Metz formuloval tuto současnou volbu postmoderny velice výstižně: Náboženství ano, Bůh ne!

Upřesněme si: Otázka po Bohu je náboženská touha člověka po Bohu. Je to otázka člověka, zda existuje něco božského, transcendentního. A pak následuje otázka, čím je tento Bůh. Přirozeně již tato otázka po Bohu je důležitá třeba pro soužití národů. Ale z pouhé otázky všech lidí po Bohu by mohl vzniknout nanejvýš nějaký »světový étos«, à la Hans Küng, jehož výsledek je velmi sporný a který je nerealistický už proto, že by požadoval od všech náboženství, aby se zřekla jakýchkoliv vlastních nároků.

My křesťané musíme otázku postavit jinak, nepohybujeme se pouze v prostoru »otázky po Bohu«, nýbrž také v prostoru »Boží odpovědi na otázku po něm«. Člověk je od přirozenosti stvořen jako »bytost náboženská a transcendentální«, aby

hledala Boha, zda se ho může dohmatat a nalézt jej (Sk 17, 27). Ale toto lidsky podstatné hledání a dohmatání našlo v Ježíši Kristu svůj konec. On je konečná, jedinečná Boží odpověď na hledání různých náboženství a dohmatávání filozofií. On je Slovo, v němž se Bůh sám vyslovuje tazajícím se člověku jakožto odpovídající Člověk. Kristus je poslední a konečné zjevení Boha. Skrze něho dal a řekl Bůh světu všechno, totiž sebe sama. Bůh nemůže Slovo, které v Kristu vyslovil světu, dále překročit, protože se již zcela beze zbytku vyslovil, daroval, vydal.

Lidské dějiny znají bezpočet nábožensky vnímavých lidí, hledajících odpověď na poslední otázku, hledajících smysl, duchovních po věčnosti, lidí otevřených vůči Bohu. Mezi ně patří především známí zakladatelé světových náboženství, kteří byli všichni do jednoho naslouchající a smysl hledající: princ Gautama Siddhártha, který se v meditativním nazírání stal osvíceným (Buddha); ostatní východní mudrci jako Lao-č'e a Konfucius, dále básníci véd; stejně tak Mohammed, pocestný obchodník, který po dlouhých letech hledání, pochybností a otázek sepsal své poznatky o Bohu.

Současně však mimo křesťanství neexistuje náboženství, ve kterém by byla jednota mezi nazírajícím a Nazíraným, mezi tazajícím se a Odpovědí, mezi člověkem k Bohu otevřeným a Bohem samotným. Mohammed zůstává pouhým zprostředkovatelem náhledů a vůle Boha, Gautama Siddhartha je proto Buddha, protože je osvícený náhledem na poslední souvislosti atd. Nikdy však nedochází k potvrzení souladu mezi člověkem a Bohem, jak je tomu v křesťanském dogmatu: *Jednorozený Bůh, který spočí-*

vá v náruči Otcově, ten o něm podal zprávu (Jan 1,18).

Co je tedy jádrem Boží odpovědi, v kterou křesťané věří a kterou hlásají? Nuže spasitelným, zachraňujícím, ba i terapeutickým jádrem našeho náboženství je poznání sebedefinice Boha, kterou Bůh dal o sobě v události Krista. Jan to shrnul do věty: *Bůh je láska (1 Jan 4,8.16)*. Boží podstatou je láska, křesťanské náboženství je vzhled do této jediné pravé a vnitřní Boží dimenze. Věta *Bůh je láska* však není abstraktní tvrzení, nýbrž dogma Církve, která vidí, že Boží bytí je založeno jako »vnitř« a »vzduch«, tedy v bytí, které samo sebe vymezuje jako Trojici. Bůh je Láska, protože je trojjediný; Bůh je trojjediný, aby mohl být Láska. Nebo řečeno teologicky ve smyslu zjevení: Jen Bůh, který je sám v sobě od věčnosti trojjediný, je v lásce, může se ke světu chovat tak, jak nám to v Kristově události staví před oči: suverénní v odevzdání, všemohoucí v přijetí bezmocnosti, živoucí na kříži.

Lidská otázka po Bohu je zodpovězena v křesťanské víře: je jen jeden Bůh, a ON není prostě nějaký, ale je v této konkrétní určité formě věčné Trojice jako Láska, která zve všechny lidi k spoluúčasti (1 Tim 2,4) a která je jednou provždy cílem zjeveného stvoření, kdy Bůh *vládne nade vším a ve všem (1 Kor 15,28)*. Neboť *Láska nikdy nepřestává (1 Kor 13,8)*.

Tento úvod byl nutný, aby nás uvedl k jádru Boží odpovědi, do samého středu naší křesťanské víry, do tajemství Trojice. Je to opomíjený základ našeho myšlení o Bohu. Na první pohled se to může zdát přehnané, když sv. Tomáš formuloval: **Fides christiana principaliter consistit in confessione sanctae Trinitatis.** *Křesťanská víra principiálně spočívá ve vyznání sva-*

té Trojice (Tomáš Akv.: Opusculum: De rationibus contra Saracenos, Grecos et Armenos, proem). Přitom Tomášova věta zde zní ještě umírněně ve srovnání s ostře vyhraněným názorem symbolu Quicumque, které bylo dlouho připisováno sv. Atanášovi. V první části tohoto vyznání víry z 5. století stojí: »Kdokoliv chce být spasen, musí především setrvat v katolické víře... Katolická víra však spočívá v tom, že uctíváme jediného Boha v Trojici a Trojici v jednotě...« (DH 75) A následuje přesné vysvětlení vnitrotrinitárních vztahů a chalcedonské kristologie. Na konci stojí lapidárně: »Toto je katolická víra: kdo v toto věrně a pevně nevěří, nebude moci být spasen.« (DH 76)

K čemu tato takřka nesnesitelná ostrost požadavku pravověrnosti ve vyznání Boha? Dřívější Církev stála v konfrontaci s primitivními božskými kultury a neuspokojujícími odpověďmi antické filozofie a gnóze; a právě v této konkurenční situaci, ve které křesťané musí především říct, kým a čím je pro ně Bůh, zdůrazňují Trojici. Pro řecké Otce 3. a 4. století měl asi pojem »teologie« zcela jiný význam než dnes. »Teologie« dnes znamená celek, tehdy jen specifické uvažování o samotném Bohu, o Boží podstatě, o vnitřním vztahu mezi Otcem, Synem a Duchem, immanentní Trojici, která se pak v »ekonomii« ke světu prokáže jako plodná.

Tato »teologie«, toto nahlížení a vědění o vnitřním životě samého Boha se pro nás křesťany dnes, především v našich zeněpisných šířkách, vytratila, a to s velkým nebezpečím, že zapomínáme na nejvnitřnější jádro naší víry. Chtěl bych se odvážit vyslovit tvrzení: Naše budoucnost jako křesťanů závisí však na tom, zda pochopíme

toto vnitřní jádro, jakým Bůh odpovídá ve svém zjevení na náboženskou tužbu člověka.

Má skutečně věrohodné křesťanství význam pro budoucnost lidstva? Jestliže souhlasí, jak to formuluje pastorační konstituce 2. vat. koncilu ve své slavné první větě, že existuje tajemná osmůza mezi »radostí a nadějí, smutkem a úzkostí« *dětí tohoto světa a Církve*, pak musíme na tuto otázku odpovědět kladně. Pro budoucnost není lhostejné, zda je křesťanství mrlá, chřadnoucí víra, nebo se snaží žít autenticky podle evangelia. Křesťanství je pozitivní, svět pronášející síla. Dějiny dokládají, jak víra v Krista umí pronést impéria, říše, ideologie a mocnosti zevnitř k lepšmu.

Jen křesťanství, které si je vědomo svého základu, je uprostřed narůstajícího pluralismu schopno uchovat si identitu, přežít a mít budoucnost. A pouze takové ve víře uvědomělé křesťanství může přinést svůj vklad k blahu lidstva. Můj názor tedy zní, že znovuobjevení Boha jakožto Trojice je bezpodmínečně nutné pro znovuosilnění křesťanství; nebo formulováno negativně: Křesťanství, které se ve víře a v rozumu nevyrovná s vlastním obrazem Boha, pohřbí základy, na kterých stojí. Chci to doložit třemi druhy pozorování:

- a) žijeme v postmoderně;
- b) existuje teologie Trojice;
- c) náboženská konkurenční situace vyžaduje nové uvědomění.

(Pokračování)

Karl Josef Wallner, OCS

Modlitba k andělu strážnému

Myslím, že modlitba „Anděle Boží, strážce můj“ odlétá do nebe velmi často. Kdyby se udělal mezi věřícími průzkum, odhaduji, že by na žebříčku nejpoužívanějších modliteb zaujala dost vysoké místo. Zvykli jsme si modlit se jí zvláště na začátku cesty – kolikrát jsme ji už šeptali ve vlaku, nebo zpívali v autě, když jsme se rozjížděli! V takových případech se jí modlíme za odvrácení neštěstí a je to zcela přirozené. Těm náboženským vzdělavatelům, kteří dnes zpochybňují úlohu andělů strážných, můžeme směle říci, že důvěra v jejich pomoc je biblicky důkladně podložena: „Neboť svým andělům o tobě přikázal, aby tě chránili na všech tvých cestách; poneseš tě na svých rukou, aby ses neudeřil o kámen...“ (Žalm 91). I Ježíše na zemi provázeli andělé a přicházeli mu na pomoc, třeba když ho na poušti pokoušel ďábel nebo když ho svírala úzkost v Getsemanské zahradě. On sám prohlásil, že by mu Otec mohl poslat dvanáct pluků těchto nebeských pomocníků.

Když si ale necháme tuto notoricky známou modlitbu pomalu procházet hlavou, všimneme si, že se v ní prosí spíš o ochranu duše, o pomoc na cestě duchovního života. „Mé vždycky veď a napravuj“ – tím se myslí vedení či doprovod na naší celoživotní pouti k Bohu. Slovo „napravuj“ zde znamená „nasměruj“ – orientuj, dbej, abych nesešel z cesty spásy a nebloudil. A v tomto smyslu vyznívá celá modlitba: prosíme v ní svého nebeského průvodce, aby nás povzbuzoval k dobrému, učil svatým ctnostem čili víře, naději a lásce a v pravou chvíli nám vždycky připomněl tu pravou věc, kterou máme udělat – tomu se říká vnuknutí. Je to tedy hlavně modlitba za ochranu naší zbožnosti, a zbožnost neboli pozná-

ní Boha je největší ze všech hřiven, které může člověk od Boha dostat; proto je třeba ji chránit, abychom ji neztratili, nezanedbali nebo nezahrabali. Tak Bůh chrání naše tělo i naši duši; mohl by to jistě konat sám, protože je všemohoucí, ale jeho nekonečně se rozdávací láska chtěla, aby na jeho díle spolupracovali i jeho tvorové, v tomto případě andělé.

A ještě jedno zamyšlení nabízí modlitba k andělu strážnému, a to ve verši „tělo, svět, ďábla přemáhám“. Jedná se o překonání překážek, které nám stojí v cestě k správnému životu. Že je takovou překážkou ďábel, to je logické; jeho záškodnické akce proti naší zbožnosti pocítujeme velmi zřetelně a máme v nich dostatečné argumenty proti moderním „učitelům Zákona“, kteří tvrdí, že ďábel neexistuje. Přemáháť ďábla je životní nutnost, kterou bychom však sami svou lidskou silou nezvládli; k tomu nám Bůh posílá na pomoc anděla – možná proto, že andělé znají ďábla lépe a lépe vědí, jak proti němu bojovat. Ale co to tělo a svět? To jsou taky překážky na cestě zbožnosti? Máme snad pohrdat vlastním tělem jako orientální fakíři a svolávat na svět oheň a síru jako fanatičtí sektáři? Co to znamená, přemáháť tělo a svět?

Když se o celé věci důkladně informujeme, zjistíme, že oba výrazy – tělo i svět – se v Písmu svatém i v jiné náboženské literatuře používají zhruba ve dvou významech. První je pozitivní. Tělo jako dar od Boha, stvořené jako Boží obraz, obdařené krásou a silou, určené k slavnému vzkříšení, přijaté navěky i samotným Božím synem. Podobně svět jako Boží dílo, po jehož stvoření „Bůh viděl, že je to dobré“, svět vystavený jako rajská zahrada se stratem života uprostřed, svět, který po tragickém pádu člově-

ka má být prosolen a prokvašen radostnou zvěstí spásy a na konci času definitivně obnověn Boží láskou – myslím, že právě v tomto významu používají slovo „svět“ dokumenty Druhého vatikánského koncilu, když probírají vztah církve ke světu. Už je asi jasné, že toto tělo a tento svět přemáháť nemáme. A pak je tu druhý význam, negativní. Slovem „tělo“ se někdy označují zálučnosti těla, zlé náklamnosti, ničivé vášně, neovládnuté pudy; to je tělo, které – řečeno slovy bible – „touží po duchu“, „samo nic neznamena“ a které proto máme držet v kázní; to je onen „starý člověk“, místo kterého máme na sebe obléct Krista. Podobně slovo „svět“ bývá symbolem pro marnosti a rozkoše, které nás odvádějí od Boha a od správného života; svět jako ta vrstva stvoření, která už je zcela ovládnutá zlem a nepůjde dále k Bohu, i když nám to může být líto; jenže „tento svět“ není náš poslední cíl. Vůči „světu“ v tomto druhém smyslu nepatí samozřejmě žádné aggiornamento, nýbrž rada apoštola Pavla: „Nepřizpůsobuje se už tomto světu.“

Andělé strážní nás provázejí celým životem, a protože jsou to nebešťané, budou s námi tvořit společenství také na věčnosti: to je ono „svaté obcování“ – slůvko, na kterém se už zamotalo tolik dětských jazýčků a kterému občas málo rozumíme i my dospělí. Ve staré mši za zemřelé se zpívalo: „In paradisum deducant te angeli“ – do ráje povedou tě andělé. Tím se naznačuje, že ono svaté obcování pokračuje i za našimi pozemskými cestami, které si samozřejmě přejeme absolvovat bez nehody; že ani za hranicemi smrti nekončí onen jedinečný vztah člověka a anděla, pozemšťana a nebešťana, vztah, který zobrazuje i realizuje Boží lásku.

Karel Komárek

Dominus Iesus 2

Prohlášení Kongregace pro nauku víry o jedinečnosti a spasitelské univerzalitě Ježíše Krista a Církve

7. Patřičnou odpovědí na Boží zjevení je *poslušnost víry* (Řím 1,5; srov. Řím 16,26; 2 Kor 10,5-6). Člověk se celý a svobodně odevzdává Bohu tím, že se »zcela podřizuje rozumem a vůlí zjevujícímu Bohu« a »dobrovolně přijímá jeho zjevení«⁽¹⁵⁾. Víra je dar milosti: »K tomu, aby se nám dostalo této víry, je potřebná předcházející a pomáhající Boží milost a vnitřní pomoc Ducha svatého, aby se on dotkl srdce a obrátil je k Bohu, otevřel duchovní zrak a dal všem, aby s radostí souhlasili s pravdou a věřili v pravdu.«⁽¹⁶⁾

Poslušnost víry vede k přijetí pravdy Kristova zjevení, garantovaného Bohem, který je Pravda⁽¹⁷⁾: »Víra je především osobním přilnutím člověka k Bohu a současně neodlučně je svobodným souhlasem s celou pravdou, kterou zjevil Bůh.«⁽¹⁸⁾ Víra je »Boží dar a nadpřirozená ctnost, kterou vlévá Bůh«⁽¹⁹⁾, vede tedy k dvojímu souhlasu: s Bohem, který zjevuje, a s pravdou, kterou zjevuje, díky důvěře, kterou člověk chová k zjevující osobě. Proto »nemůžeme věřit v nikoho jiného než v jednoho Boha, totiž Otce, Syna a Ducha svatého.«⁽²⁰⁾

Proto je třeba pevně trvat na rozlišování mezi teologální ctností víry a vnitřním přesvědčením v jiných náboženstvích. Víra je milostí dané přijetí zjevené pravdy, které dvoluje »vstupovat do nitra tajemství«, a která přiměřenou mírou »podněcuje rozum, aby se jí otevřel a pronikl její hluboký význam«⁽²¹⁾. Vnitřní přesvědčení v jiných náboženstvích je naopak onen souhrn zkušeností a náhledů, jež jsou souhrnem lidských pokladů moudrosti a religiozity, které člověk uskutečnil při svém hledání pravdy a svého vztahu k božskému a k absolutnímu.

Ne vždy je při současných diskusích dbáno na tento rozdíl. Teologální víra, přijetí pravdy zjevené trojjediným Bohem, se často staví naroveň s vnitřním přesvědčením jiných náboženství, tedy s náboženskou zkušeností, která je teprve na cestě hledání absolutní pravdy a které chybí souhlas se zjevujícím se Bohem. V tom tkví základ tendence zužovat nebo dokonce odbourávat rozdíly mezi křesťanstvím a jinými náboženstvími.

8. Vytváří se rovněž hypotéza o inspirované hodnotě svatých písem jiných náboženství. Jisté je třeba uznat, že mnoho prvků v nich představuje praktické prostředky, s jejichž pomocí velké množství osob mohlo v průběhu staletí a také ještě dnes žít a uchovávat své náboženské životní vztahy k Bohu. Jak bylo již uvedeno, řekl proto 2. vatikánský koncil, že způsob chování a života, pravidla a nauky jiných náboženství »se sice v mnohém rozcházejí s tím, v co ona věří a k věření předkládá, přece jsou však nezřídka odrazem Pravdy, která osvětluje všechny lidi«⁽²³⁾.

Církevní podání však používá označení inspirovaných spisů jen pro kanonické knihy Starého a Nového zákona, jakožto inspirované Duchem svatým.⁽²⁴⁾ 2. vatikánský koncil v dogmatické konstituci o božském zjevení se odvolává na tuto tradici a učí: »Svatá matka církev totiž považuje podle apoštolské víry všechny knihy jak Starého, tak Nového zákona se všemi jejich částmi za posvátné a kanonické, protože jejich původem je Bůh, neboť byly sepsány z vniknutí Ducha svatého (srov. Jan 20,31; 2 Tim 3,16; 2 Pt 1,19-21; 3,15-16), a jako takové byly církvi předány.«⁽²⁵⁾ Tyto knihy

»učí spolehlivě a bez omylu pravdu, kterou chtěl mít Bůh zaznamenanou v Písmě svatém pro naši spásu.«⁽²⁶⁾

Ale protože Bůh chce volat v Kristu všechny národy k sobě a sdělit jim plnost svého zjevení a své lásky, nepřestává se mnoha různými způsoby zpřítomňovat »nejen jednotlivcům, ale i národům v bohatství jejich spirituality, která nachází svůj výtečný a podstatný výraz v náboženstvích, i když obsahují mezery, nesrovnalosti a bludy.«⁽²⁷⁾ Svaté knihy jiných náboženství, které fakticky živí a vedu život jejich příslušníků, obsahují proto z Kristova tajemství ony prvky dobra a milosti, které jsou jim k dispozici.

II. VĚLENÝ LOGOS A DUCH SVATÝ V DÍLE SPÁSY

9. V současných teologických diskusích se na Ježíše z Nazareta často nahlíží jako na zvláštní historickou postavu, která omezeně zjevila božské v míře, která není úplná, nýbrž komplementární k jiným postavám zjevení a spásy. Nekonečné a absolutní, poslední Boží tajemství se prý lidem zjevilo mnoha způsoby a v mnoha historických postavách a Ježíš z Nazareta je údajně pouze jednou z nich. On prý je, ještě konkrétněji, jednou z mnoha tváří, kterou Logos v průběhu času přijal, aby zprostředkoval lidstvu spásu.

Aby se přitom ospravedlnila na jedné straně univerzalita křesťanské spásy a na druhé straně skutečnost náboženského pluralismu, zavádí se rozlišování mezi řádem spásy věčného Slova, které má platit i mimo Církve a bez vztahu k ní, a řádem spásy vtěleného Slova. První jmenovaný řád je údajně univerzálnější než ten druhý, který se omezuje pouze na křesťany, i když je v něm Bůh přítomen v hojnější míře.

10. Tyto názory jsou v naprostém rozporu s křesťanskou ví-

rou. Je totiž třeba pevně věřit, že Ježíš z Nazareta, Syn Marie, a pouze on je Synem a Slovem Otce. Slovo, které bylo na počátku u Boha (Jan 1,2), je totožné s tím, které se stalo tělem (Jan 1,4). Ježíš je *Mesiáš, Syn živého Boha* (Mt 16,16); v něm totiž přebývá celá plnost božství (Kol 2,9). On je *jehorozenný Bůh, který spočívá v náručí Otcově* (Jan 1,18). *V něm máme vykoupení... neboť Bůh rozhodl, aby se v něm usídlila plnost dokonalosti a že skrze něho usmíří se sebou všechno tvorstvo na nebi i na zemi tím, že jeho krví prolitou na kříži zjedná pokoj* (Kol 1,14.19-20).

Aby odmítl bludné a omezující interpretace, definoval 1. nicejský koncil slavnostně ve věrnosti k Písmu svatému, že »Ježíš Kristus, Boží Syn, jako jednorozenný z Otce, to znamená z podstaty Otce, je Bůh z Boha, světlo ze světla, pravý Bůh z pravého Boha, zrozený, nestvořený, jedné podstaty s Otcem, skrze něhož je stvořeno všechno, co je na nebi i na zemi, který pro nás lidi a pro naši spásu sestoupil a stal se tělem a člověkem, trpěl a vstal z mrtvých třetího dne, vystoupil na nebesa a přijde soudit živé i mrtvé.«⁽²⁸⁾ V souladu s učením Otců uznal i koncil v Chalcedonu »našeho Pána Ježíše Krista jako téhož a jednoho Syna: tentýž je dokonalý v božství, tentýž je dokonalý v lidství; tentýž je pravý Bůh a pravý člověk...; tentýž je v božství podstatně rovný Otcovi a v lidství podstatně rovný nám...; tentýž byl jednak podle božství před věky zrozen z Otce, jednak podle lidství v posledních dnech pro nás a pro naši spásu se narodil z Marie, Panny a Bohorodičky«⁽²⁹⁾.

Druhý vatikánský koncil potvrdil, že Kristus, »nový Adam, obraz neviditelného Boha (Kol 1,15), je dokonalý člověk, který Adamovým synům vrátil podobnost s Bohem, prvotním hříchem pokřivenou... jako nevin-

ný Beránek svobodně prolil svou krev, a tak nám zasloužil život. V něm nás Bůh usmířil se sebou i navzájem a vytrhl nás z otroctví ďábla a hříchu. Tak každý z nás může říci s apóstolem: *Boží Syn mě miloval a za mě se obětoval* (Gal 2,20).⁽³⁰⁾

V této souvislosti Jan Pavel II. výslovně prohlásil: »Odpouje křesťanské víře, když se zavádí třeba jen uzpůsobené rozdělení mezi Slovo a Ježíše Krista... Ježíš je vtělené Slovo, jedna a nerozdělná osoba... Kristus není nikdo jiný než Ježíš z Nazareta, a ten je Boží Slovo, které se stalo tělem pro spásu všech lidí... Jakkoliv přistupujeme k tomu, že odhalujeme a hodnotíme, jak Bůh každému národu přidělil dary všeho druhu, zvláště duchovní bohatství, nemůžeme tyto dary oddělit od Ježíše Krista, který stojí v samém středu božského plánu spásy.«⁽³¹⁾

V protikladu ke katolické víře stojí také oddělování spasitelného působení Loga jako takového a spasitelného působení vtěleného Slova. Vtělením se všechny spasitelné činy vtěleného Slova přivádějí do jednoty s jeho lidskou přirozeností, kterou přijalo na sebe pro

spásu všech lidí. Jediným subjektem, který jedná pod oběma přirozenostmi, božskou a lidskou, je jediná osoba Slova.⁽³²⁾

S učením Církve je tedy nelslučitelná teorie, která Logu jako takovému připisuje v jeho božství spasitelné působení, které – i po vtělení – prý vykonává jen »nad« nebo »mimo« své lidství.⁽³³⁾

11. Podobným způsobem je třeba pevně věřit, že existuje jen jeden jediný, trojjediný Bohem chtěný plán spásy, jehož zdrojem, základem a středem je tajemství vtělení Slova, Prostředníka božské milosti ve stvoření a v řádu vykoupení (srov. Kol 1,15–20), v němž je všechno sjednoceno (srov. Ef 1,10), *jehož Bůh poslal jako dárce moudrosti, spravedlnosti, posvěcení a vykoupení* (1 Kor 1,30). Kristovo tajemství má vnitřní jednotu, která sahá od jeho věčného vyvolení v Bohu až po jeho nový příchod: *V něm si nás vyvolil ještě před stvořením světa, abychom byli před ním svatí a neposkvrnění v lásce* (Ef 1,4). *Skrze něho jsme se stali Božím majetkem, jak jsme k tomu byli předem určeni úradkem toho, který vše působí podle rozhodnutí své vůle*

(Ef 1,11), *nebot ty, které si na před vyhlédl, ty také předurčil, aby byli ve shodě s obrazem jeho Syna, aby tak on byl první z mnoha bratří. A ty, které předurčil, také povolal, a ty, které povolal, také ospravedlnil, a ty, které ospravedlnil, také uvedl do slávy* (Řím 8,29–30).

Ve věrnosti k božskému zjevení potvrzuje učitelský úřad Církve, že Ježíš Kristus je univerzální Prostředník a Vykupitel: »Boží Slovo, skrze něž

všechno bylo stvořeno, samo se stalo tělem, aby – jako dokonalý člověk – všechny spasilo a celé veškerenstvo znovu spojilo... Jeho Otec vzkřísil z mrtvých, vyvýšil a umístil po své pravici, jeho ustanovil soudcem živých i mrtvých.«⁽³⁴⁾ Toto prostřednictví spásy obsahuje v sobě také jedinečnost vykupitelské oběti Krista, věčného Velekněze (srov. Žid 6,20; 9,11; 10,12–14).

(Pokračování)

Poznámky:

⁽¹⁵⁾ Dei verbum, 5.

⁽¹⁶⁾ Tamtéž.

⁽¹⁷⁾ Srov. KKC 144.

⁽¹⁸⁾ KKC 150.

⁽¹⁹⁾ KKC 153.

⁽²⁰⁾ KKC 178.

⁽²¹⁾ Fides et ratio, 13.

⁽²²⁾ Srov. tamt., 31–32; 29n.

⁽²³⁾ Nostra aetate, 2; srov. Ad gentes, 9, kde je řeč o dobru, které se »nachází v některých kulturách a ritech národů; Lumen gentium, 16, kde se poukazuje na dobro a pravdu mezi nekřesťany, které mohou být chápány jako příprava na přijetí evangelia.

⁽²⁴⁾ Srov. Tridentický koncil, Dekret o přijetí svatých knih a tradic: DH 1501; I. vat. koncil, dogmatická konstituce Dei Filius, 2: DH 3006.

⁽²⁵⁾ Dei verbum, 11.

⁽²⁶⁾ Tamtéž.

⁽²⁷⁾ Redemptoris missio, 55; srov. tamt. 56; Pavel VI.: Evangelii nuntiandi 53.

⁽²⁸⁾ 1. nicejský koncil, Nicejské vyznání víry: DH 125.

⁽²⁹⁾ Chalcedonský koncil: Vyznání víry: DH 301.

⁽³⁰⁾ Gaudium et spes, 22.

⁽³¹⁾ Redemptoris missio, 6.

⁽³²⁾ Srov. Lev Veliký: Dopis Flaviano-
vi Lectis dilectionis tuae DH 294.

⁽³³⁾ Srov. Lev Veliký: Dopis císaři Ivu I. Promississe me memini: DH 318: »Božství i lidství byly již při samotném početí Panny tak protkány, že nemohla být vykonnána ani božská díla bez člověka, ani lidská díla bez Boha.« Srov. také Dh 317.

⁽³⁴⁾ Gaudium et spes, 45; srov. také Tridentický koncil, Dekret o dědičném hříchu, 3; DH 1513.

Sestra Emanuela píše

15. září 2000

Drahé děti Medžugorje!

Pochválen buď Ježíš!

Během jedné promluvy v Medžugorje Marija v létě tlu-
močila neobvyklá, ale velmi dů-
ležitá slova Panny Marie: »Mno-
ho lidí sem přichází prosit Boha
o fyzické uzdravení, ale mnozí žijí
ve hříchu. Nechápu, že je třeba
nejprve hledat zdraví duše, což je
nejdůležitější, a očistit se. Tyto
osoby by se měly nejdříve vypo-
vídat a qustít hřích.«⁽¹⁾

Marija dodala, že Bůh by do-
přával mnohem víc uzdravení,
kdyby se věci dělaly ve správném
pořadí: 1) Nejdříve se vypo-
vídat a upřímně se zříct hří-
chu. 2) Potom prosit o uzdra-
vení.⁽²⁾

Zde v Medžugorje se usku-
tečňuje mnoho usmíření a kon-
statujeme, jak velice pravdivé je
toto poselství: Mnoho nemocí
zmizí, když je obnoveno zdraví
duše. Všimněme si, že tato prv-
ní etapa je přístupná všem!

Místní novinky: 1. 9. bohatě
přšlo – krátce po tom, co jsme
psali o šířícím se ohni na Poč-
brdu. Díky za vaše modlitby! –
Jako každý rok, schůzky mo-
dlitební skupiny večer na „hoře“
se několik měsíců nekonají, do-
kud se Ivan nevrátí. – Vicka
oslavila 3. 9. svých 35 let. Vy-

zařovala neuvěřitelnou radost.
Ano, vždyť Gospa vždy objímá
vidoucí upříležitosti jejich naro-
zenin. „To je zkušenost, kterou
nelze popsat,“ říká Vicka. Má to
jistě svůj význam, že sv. Panna
tak ráda slaví narozeniny. Ten
den zvláště děkuje Bohu, že stvo-
řil obtyčné dítě, a vyjadřuje víc
než jindy svůj obdiv pro krásu
a velikost danu života!

Posledně nás Gospa zvala,
abychom „víc pracovali pro
Boha a jeho království, s lás-
kou a v síle Ducha sv.“ – Mar-
ga, studentka v South Bend
(USA), seděla jednoho dne nad
svým hamburgerem. Jak žehnala
své jídlo, zaslechla ve svém srd-
ci jemný hlas, který ji žádal, aby

se přiblížila k člověku, který
seděl u vedlejšího stolu, a řekla
mu, že Bůh ho miluje. „To ne,“
pomyslela si, „to nemohu udě-
lat!“ Nebyla si jistá a neodved-
la si představit, jak ten člověk
bude reagovat. Pak si řekla:
„Dobrá... sním svůj hamburger
opravdu velmi pomalu, a pak,
když tu ještě bude, za ním pů-
jdu.“ Jedla, jak nejpomaleji
mohla, a pak, jak se dalo očeká-
vat, tam ten člověk stále ještě
byl. Sebrala tedy všechnu svou
odvahu a obrátila se na něho:
„Promiňte, prosím, ale jak jsem
žehnala své jídlo, Pán mi řekl,
abych za vámi přišla. Chce vám
říct, že vás miluje!“ Na ta slova
úsměv náhle rozzářil obličej

(Pokračování na str. 14)

Pokračování ze str. 13

mladého muže: „Oh, sedněte si, prosím, sedněte si! Musím vám vyprávět...“

Byl to americký námořník, kterého právě posílali do Bejrútu. Tam ale krátce předtím teroristé napadli jednotku námořníků a 200 jich zabili. Dnes ráno se tedy tento námořník rozhodl dezertovat, i když věděl, že to bude mít těžké následky: po celý život bude „dezertérem“. Také ale prosil Pána, aby mu dal znamení: „Jestli tam nic neriskují a Ty mě budeš chránit, tak OK, nedezertuji, a zítra se přidám ke své jednotce do Bejrútu.“ (Vše se potom odehrálo velmi dobře a během jeho pobytu v Bejrútu se neodehrál vůči námořníkům žádný teroristický čin.)

V Medžugorje nám Gospa říká: „Bez vás nemohu pomoci světu.“ Potřebuje nás jako své nástroje. Někdy to znamená jednat jako ta studentka: následovat inspirace Ducha sv., i když je nám to tak trapné, že bychom je raději ignorovali. Požehnána buď Marga, že s odvahou donesla zachraňující Ježíšovo slovo tomu mladíkovi v nesnázi.

Drahá Gospo, jsme tak šťastní, že nás potřebuješ, Ty naše milovaná Matko a Královno, Ty Královno nebe!

Sestra Emanuela

Poznámky:

- ¹ Není právě tohle smysl červencového poselství „bude otevřena Boží lásce a opustte sobectví a hřídy“?
- ² I známý kněz – psychoterapeut Dr. Jörg Müller zdůrazňuje, jak nezbytná je v mnoha případech především zpověď, aby terapie vůbec mohla „zabrat“. Málodky si asi všimneme, jak Sv. otec příležitostně cituje Královnu míru. Čerstvý příklad: „Nezapomente, že... vaše vlast je v nebesích.“ (Poselství, červen 2000)
A Sv. otec v ústř. větě promluvy k Angelus 15. 8: „Blahoslavená Panna nám připomíná, že naše pravá vlast je v nebesích a nabízí nám svou mateřskou ochranu...“ (Castel Gandolfo, ital. orig.: OR, 16; 17. 8. 2000)

Hrozivá zvěst místo radostné zvěsti

Český jazyk nedokáže v tomto ohledu vyjádřit skutečnost tak lapidárně jako němčina. Neomodernističtí teologové v německé jazykové oblasti neustále kritizují církev, že prý nahradila Kristovu „Frohbotschaft“ (radostné poselství, což je doslovný překlad řeckého „evangelion“) tzv. „Drohbotschaft“ (obslova „hrozivé poselství“). Prý neustále hrozí peklem a věčnými tresty.

To mi připomíná jednu diskusi, kterou jsem měl před lety s jedním upřímně hledajícím člověkem. Nedokázal se smířit s existencí pekla. Tvrdil mi: „Jak je v té vaší katolické víře peklo, potom jsou všechny řečičky o radosti, kterou přináší Kristus, falešné. V tom případě je lepší být ateistou, tam není třeba se pekla bát.“

Dokázal jsem mu, že tomu tak není. Každý člověk touží po životě. K němu je zrozen, nikoli ke smrti. Proto se tak vehementně brání smrti. V ateismu je smrt definitivním zánikem, neexistencí, v panteismu splnutím s božskou přírodou a zánikem vlastního „já“. To odmítl T. G. Masaryk v rozhovoru s Karlem Čapkem slovy: „Já chci být já i po smrti, nechci se rozplynout v nějaké metafyzické kaši.“ Ztráta existence, zánik, nicota... to má být osvobozením od pekla? Není snad vědomí, že tomuto osudu neunikne po smrti žádný člověk, ať dobrý, nebo zlý, že zde není žádné volby, už samo o sobě peklem na zemi? Můj oponent toto uznal. Dnes je praktikujícím katolíkem.

Pravá víra Kristova zde dává člověku možnost volby – a to je na tom to radostné. Nikdo se nedostane do pekla, kdo sám tam nechce a neustále modlitbou, pokáním a přijímáním svátostí (především svátosti smíření a Eucharistie) posiluje a upevňuje své hluboké přátelství s Ježíšem Kristem, svým osobním Za-

chráncem a Spasitelem, který dožitoval vlastní život na kříži jen proto, abych já, člověk, mohl přijít do nebe a těšit se z věčného života po boku všemohoucího trojjediného Boha.

Katolická nauka není na prvním místě učením, že zatvrdzí hříšníci přijdu do pekla, ale že upřímně a poctivě věřící, i když hřeší, ale litují, zpovídají se a snaží se svůj život změnit, dojdou spásy (třebaže musí svá provinění odčinit v očistci). Když však někdo tuto nabídku zarputile odmítá a octne se v pekle, není to vůbec na újmu radostné zvěsti, nemá to nic společného s „hrozivou“ zvěstí. Katolická víra naopak zdůrazňuje, že kdo je v milosti posvěcující, nemusí se pekla vůbec obávat. Peklo není tedy neodvratným osudem člověka, není neodvratným osudem ani těch největších zločinců, neboť dokud žijí, mají stále možnost pokáním, změnou smýšlení získat nebe.

Katolická církev vždycky považovala za bludnou predestinační nauku Kalvínovu, která pokládala některé lidi za předem určené pro peklo. To by potom skutečně byla „hrozivá“ a nikoli radostná zvěst. Zjevená pravda, hlásaná magisteriem, však učí mimo jakoukoliv pochybnost, že Bůh dává svoji nabídku spásy absolutně všem lidem bez rozdílu, nikdo z ní není vyloučen. Kdo jí nevyužije, jeho problém. Pro peklo se rozhodl sám na základě své svobodné vůle. To nic nemění na podstatě radostné zvěsti Kristovy. Radost nepřestává být radostí, když se někdo odmítne na ní podílet. Ve filmu „Most přes řeku Kwai“ angličtí zajatci japonského koncentračního tábora za druhé světové války byli konečně osvobozeni, vítězní Američané jim oznámili radostnou zprávu, že jsou volní a mohou odejít. Přesto někteří této možnosti nevyužili a paradoxně chtěli nadále

zůstat v otroctví japonského koncentráku. Přestala tím objektivně být zpráva o osvobození radostnou? Samozřejmě, že ne. Proto ani Kristova zpráva o vykoupení člověka nepřestává být radostnou, i když někteří tímto darem pohrdnou.

Něco jiného je však radostná zpráva a něco jiného zámutek, že mnozí nevyužili nabízeného daru spásy. Matka Boží ve svém zjevení v La Sallettě plakala nad tím, jak velké množství lidí jde do pekla, ve Fatimě i na jiných místech ukázala vizionářům peklo se všemi hrůzami. To však není „hrozivé“ poselství, nýbrž vanující, a v tom je podstatný rozdíl. Panna Maria nehrozí, ale jako starostlivá matka napomíná a dělá maximum pro to, aby každý člověk na této zemi přišel do nebe. V tom je opět další část radostné zvěsti naší víry: Máme tak dobrou nebeskou Matku, které tolik na nás záleží!

K radosti však pokaždé patří určitá míra zámутku. Neexistuje absolutní radost. I dokonalá blaženost, které se těší Bůh a s ním Panna Maria a všichni svatí, je poznamenána zámutekem nad osudem těch, kdo si vyvolili peklo. Neomodernističtí teologové však vyžadují absolutní radost, v níž se o pekle prostě nemluví. Proto se Hans Küng ve svém díle „Weltetos“ (Světový etos) obrací k orientálním náboženským systémům a synkretismu New Age. Je fascinován tím, že v těchto pojetích neexistuje peklo, každý člověk prostřednictvím různého počtu reinkarnací (podle míry hřídy) dojde spásy. To považuje za opravdovou „radostnou zvěst“.

Tato cesta je pohodlná. Člověk se nemusí o nic snažit, má dostatek času na to, aby si své hřídy odčinil v příštím převtělení. Jenže je to pravdu radostná zvěst? Počíváme se, co tyto orientální systémy rozumějí

pod termínem „spása“. Pojem osobního Boha, bytosti, k níž mohu volat „Ty“, je u nich značně rozmělněn, případně zcela negován. Bůh je spíše jakási neosobní nadčasová síla, mnohdy identifikovaná v duchu panteismu s přírodou. Věčný život je podle těchto teorií buď buddhistickým rozplynutím se v nirváne (nirvána doslova znamená „nicota“), nebo hinduistickým ztotožněním se s božskou matkou přírodou. Má osobnost, mé „já“, se tady ztrácí. Zcela logicky. Neexistuje-li věčné Já Boží, nemůže existovat ani věčné „já“ člověka. Jsme prakticky u ateismu, u definitivního a věčného zániku lidské osobnosti po smrti. Na tom nic nemění, jestli k tomu dochází hned, nebo až po stovkách převtělení. Tmuto údělu nikdo neunikne, není prostě volby.

Oč radostnější je tradiční biblické poselství o vykopení v Ježíši Kristu! Mé osobní „já“ smrtí zaniká, mám dokonce možnost zde na

zemi svobodně si zvolit věčnost v přítomnosti osobního Boha, nádherný, dokonalý a plný život, jemuž se ten pozemský vůbec nevyrovná. Na tom nic nemění ani smutná skutečnost, že mnozí touto velkolepou nabídkou pohrdli a oklamáni zlým duchem zvolili si věčnost bez Boha, plnou útrap. Bůh dal člověku svobodnou vůli, počítal jistě i s touto možností. Jenže byla by radost úplná a dokonalá, kdyby si ji člověk nemohl dobrovolně zvolit a musel k ní být přinucen? Právě možnost svobodné volby je to, co činí zjevenou pravdu odlišnou od orientálních systémů, v nichž se módně shlížejí i současní rábdy katoličtí teologové, holdující neomodernistickým bludům. Prává radost je radostí v Kristu, Bohočlověku a Spasiteli. Tu si nenecháme vzít a nedejme si ji zředit pohanskými panteisticko-ateistickými myšlenkovými konstrukcemi.

Radomír Malý

Kláster dominikánů v Uherském Brodě vás zve na RŮŽENCOVOU POUŤ – tradiční hlavní pouť roku a současně diecézní jubilejní pouť 30. září a 1. října 2000
 Sobota 30. září – 7.00 hod. mše sv.; 18.30 hod. světelný průvod z farního kostela; 19.00 hod. pontifikální mše sv. v kláš. kostele (složí biskup D. Duka OP); 22.00 hod. mše sv. pro mládež, adorace.
 Neděle 1. října – 6.00 a 7.30 hod. mše sv.; 9.00 mše sv. ve slovenském jazyce; 10.30 hlavní mše sv. v areálu za kláš. kostelem (složí arcib. J. Grabner); 15.00 hod. mše sv. za účasti seminaristů (složí P. Vojtěch Šima, rektor arcib. semináře); po mši sv. litanie a rozloučení s putníky; 18.30 hod. večeří mše svatá.

KOLEGIUM KATOLICKÝCH LÉKAŘŮ

Každý druhý pátek v měsíci se setkávají členové Kolegia katolických lékařů v Brně při přednáškách a besedách, které jsou věnovány závažným současným bioetickým problémům. Do programu bývají občas zařazována také témata širšího zaměření. Tak doc. PhDr. František Halas, CSc., který byl donedávna velvyslanec České republiky ve Vatikánu, přednese 13. 10. 2000 sdělení **Lidské aspekty diplomatické služby ve Vatikánu**. Na aktuální téma **Dětská prostituce a sex-turismus** promluví 10. 11. 2000 Mons. ThDr. Josef Laštovica z Vatikánu. Při další besedě promluví opět lektor ze zahraničí, a to vídeňský neurolog a psychiatr prof. Dr. Gottfried Roth, člen Papežské akademie Pro Vita. Jeho projev **Problém osobní viny z pohledu pastorální medicíny** bude samozřejmě překládán do češtiny, stejně jako následná diskuse.

Setkání se konají v Centru dětských odborných zdravotnických služeb („bílá poliklinika“), Bmo, Žerotínovo nám. č. 4, v VI. poschodí, a začínají vždy v 17.00 hod. Přednášky jsou sice určeny především pro lékaře a zdravotnické pracovníky, avšak vítáni jsou všichni vážní zájemci.

Další informace o činnosti Kolegia katolických lékařů a o vydávání časopisu **Scripta bioethica** přineseme v příštím čísle.

Liturgická čtení

Neděle 1. 10. – 26. neděle v mezidobí

1. čt.: Nm 11,25-29
 Ž 19(18),8.10.12-13.14 Odp.: 9a
 2. čt.: Jak 5,1-6
 Ev.: Mk 9,38-43.45.47-48

Pondělí 2. 10. – památka svatých andělů strážných

1. čt.: Ex 23,20-23a
 Ž 91(90),1-2.3-4ab.4c-6.10-11 Odp.: 11
 Ev.: Mt 18,1-5.10

Úterý 3. 10. – ferie

1. čt.: Job 3,1-3.11-17.20-23
 Ž 88(87),2-3.4.5.6.7-8 Odp.: 3a
 Ev.: Lk 9,51-56

Středa 4. 10. – památka sv. Františka z Assisi

1. čt.: Job 9,1-12.14-16
 Ž 88(87),10bc-11.12-13.14-15 Odp.: 3a
 Ev.: Lk 9,57-62

Čtvrtek 5. 10. – ferie

1. čt.: Job 19,21-27
 Ž 27(26),7-8a.8b-9abc.13-14 Odp.: 13
 Ev.: Lk 10,1-12

Pátek 6. 10. – nez. pam. sv. Bruna

1. čt.: Job 38,1.12-21; 40,3-5
 Ž 139(138),1-3.7-8.9-10.13-14ab Odp.: 24b
 Ev.: Lk 10,13-16

Sobota 7. 10. – památka P. Marie Růžencové

1. čt.: Job 42,1-3.5-6.12-16
 Ž 119(118),66.71.75.91.125.130 Odp.: 135a
 Ev.: Lk 10,17-24

Breviář pro laiky

Uvedení	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
do první modlitby dne:	1.10.	2.10.	3.10.	4.10.	5.10.	6.10.	7.10.
Antifona	919	1543	949	1754	980	996	1653
Žalm	784	783	783	783	784	784	783

Ranní chvály:

Hymnus	920	1543	949	1551	981	997	1653
Antifony	920	1544	950	965	981	998	1554
Žalmy	921	813	950	965	981	998	813
Kr. čtení a zpěv	923	1544	953	1756	985	1001	1554
Antifona k Zach. kantiku	718	1544	953	1551	985	1002	1554
Prosby	924	1545	953	1757	985	1002	1655
Záv. modlitba	718	1545	954	1552	986	1553	1555

Modlitba během dne:

Hymnus	925	940	954	970	986	1003	1018
Antifony	925	940	955	971	987	1004	1019
Žalmy	926	940	955	971	987	1004	1019
Krátké čtení	927	1545	957	973	989	1006	1021
Záv. modlitba	718	1545	957	973	990	1006	1022

Nešpory:

	SO							
Hymnus	915	929	1537	959	1552	991	1008	1024
Antifony	916	929	1546	960	976	992	1009	1025
Žalmy	916	930	1547	960	976	992	1009	1025
Kr. čtení a zpěv	918	933	1549	962	1763	995	1011	1027
Ant. ke kant. P. M.	718	718	1549	962	1553	995	1011	719
Prosby	918	933	1549	963	1764	995	1011	1028
Záv. modlitba	718	718	1545	963	1552	996	1553	719
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1260	1238

